

REZOLUCJA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO**z dnia 17 kwietnia 2013 r.****zawierająca uwagi, które stanowią integralną część decyzji w sprawie absolutorium z wykonania budżetu Europejskiego Urzędu ds. Bezpieczeństwa Żywności za rok budżetowy 2011**

PARLAMENT EUROPEJSKI,

- uwzględniając ostateczne roczne sprawozdanie finansowe Europejskiego Urzędu ds. Bezpieczeństwa Żywności za rok budżetowy 2011,
 - uwzględniając sprawozdanie Trybunału Obrachunkowego na temat rocznego sprawozdania finansowego Europejskiego Urzędu ds. Bezpieczeństwa Żywności za rok budżetowy 2011, wraz z odpowiedziami Urzędu ⁽¹⁾,
 - uwzględniając zalecenie Rady z dnia 12 lutego 2013 r. (05753/2013 – C7-0041/2013),
 - uwzględniając art. 319 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej,
 - uwzględniając rozporządzenie Rady (WE, Euratom) nr 1605/2002 z dnia 25 czerwca 2002 r. w sprawie rozporządzenia finansowego mającego zastosowanie do budżetu ogólnego Wspólnot Europejskich ⁽²⁾ („rozporządzenie finansowe”), w szczególności jego art. 185,
 - uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) nr 966/2012 z dnia 25 października 2012 r. w sprawie zasad finansowych mających zastosowanie do budżetu ogólnego Unii oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE, Euratom) nr 1605/2002 ⁽³⁾, w szczególności jego art. 208,
 - uwzględniając rozporządzenie (WE) nr 178/2002 Parlamentu Europejskiego i Rady ⁽⁴⁾ ustanawiające Europejski Urząd ds. Bezpieczeństwa Żywności, w szczególności jego art. 44,
 - uwzględniając rozporządzenie Komisji (WE, Euratom) nr 2343/2002 z dnia 19 listopada 2002 r. w sprawie ramowego rozporządzenia finansowego dotyczącego organów określonych w artykule 185 rozporządzenia Rady (WE, Euratom) nr 1605/2002 w sprawie rozporządzenia finansowego mającego zastosowanie do budżetu ogólnego Wspólnot Europejskich ⁽⁵⁾, w szczególności jego art. 94,
 - uwzględniając art. 77 Regulaminu i załącznik VI do Regulaminu,
 - uwzględniając sprawozdanie Komisji Kontroli Budżetowej oraz opinię Komisji Ochrony Środowiska Naturalnego, Zdrowia Publicznego i Bezpieczeństwa Żywności (A7-0074/2013),
- A. mając na uwadze, że Trybunał Obrachunkowy oświadczył, iż uzyskał wystarczającą pewność, że roczne sprawozdanie finansowe Europejskiego Urzędu ds. Bezpieczeństwa Żywności („Urząd”) za rok budżetowy 2011 jest wiarygodne oraz że transakcje leżące u podstaw sprawozdania są zgodne z prawem i prawidłowe,
- B. mając na uwadze, że budżet Urzędu na rok budżetowy 2011 wyniósł 77 309 800 EUR, w porównaniu z 74 700 000 w 2010 r., co stanowi wzrost o 3,49 %, mając na uwadze, że Urząd jest w całości finansowany z wkładu Unii,

Zarządzanie budżetem i finansami

1. przyznaje, że działania w zakresie monitorowania budżetu podejmowane w ciągu roku budżetowego przyczyniają się do stale wysokiego wskaźnika wykonania budżetu, który wyniósł 98,47 % (98,8 % w 2010 r.);

⁽¹⁾ Dz.U. C 388 z 15.12.2012, s. 92.

⁽²⁾ Dz.U. L 248 z 16.9.2002, s. 1.

⁽³⁾ Dz.U. L 298 z 26.10.2012, s. 1.

⁽⁴⁾ Dz.U. L 31 z 1.2.2002, s. 1.

⁽⁵⁾ Dz.U. L 357 z 31.12.2002, s. 72.

2. zauważa, że wskaźnik wykonania środków na płatności wyniósł 82,05 %, co stanowi niewielki spadek w porównaniu z rokiem poprzednim (83,51 %);
3. stwierdza, iż w 2011 r. kwota udostępniona Urzędowi z budżetu unijnego wyniosła 78 800 000 EUR; zauważa, iż przed końcem 2011 r. Urząd obsadził 334 z 355 stanowisk oraz zatrudnił 109 pracowników kontaktowych i oddelegowanych ekspertów krajowych; zwraca się do Urzędu o poprawienie poziomu zatrudnienia, lecz jest w pełni świadomy tego, iż Urząd stoi w obliczu pewnych problemów związanych z transportem z powodu jego lokalizacji;
4. przypomina Urzędowi o konieczności lepszego przestrzegania zasady jednoroczności; uznaje rok 2011 r. za szczególny z powodu przeniesienia do nowej siedziby i związanego z tym opóźnienia w uregulowaniu płatności;

Polityka w zakresie nieruchomości

5. odnotowuje, że w grudniu 2011 r. Urząd nabył za 36,8 mln EUR nowy budynek, w którym mieści się jego siedziba; kwota ta zostanie spłacona w ratach kwartalnych w ciągu 25 lat, a odsetki wyniosą 18,5 mln EUR; zauważa ponadto, że Trybunał Obrachunkowy wyraził wątpliwości, czy nie było możliwości zwrócenia się do władzy budżetowej o znalezienie bardziej ekonomicznej alternatywy, zgodnej z zasadą należytego zarządzania finansami i w pełni zapewniającej przestrzeganie rozporządzenia finansowego;
6. przyjmuje do wiadomości, na podstawie informacji przekazanych przez Urząd, że projekt dotyczący nieruchomości został przez Urząd przedstawiony władzy budżetowej w 2005 r., wraz z porozumieniem w sprawie rozłożenia spłaty kwoty zakupu na 25 lat, i że został on przez władzę budżetową zatwierdzony; odnotowuje, że – na propozycję Trybunału Obrachunkowego – zwrócono się do Komisji o dodatkowe środki na płatności, tak aby uregulować pełną kwotę zakupu za pomocą jednej spłaty; odnotowuje jednak, że nie było możliwości zwiększenia środków na rzecz Urzędu celem pokrycia jednej wpłaty zaliczkowej w obecnej sytuacji ograniczania wydatków; zauważa, że warunki przyjęte dla tego zakupu doprowadziły do ograniczenia kosztów siedziby Urzędu w porównaniu z wykorzystywanym dotychczas rozwiązaniem polegającym na wynajmie;

Przesunięcia

7. zauważa, na podstawie sprawozdania Trybunału Obrachunkowego i rocznego sprawozdania z działalności Urzędu, że w 2011 r. zrealizowano 13 przesunięć budżetowych; zauważa w szczególności, że 2,46 mln EUR przeniesiono z tytułu 1 do pozycji budżetowych na infrastrukturę i IT w tytule 2, w celu zapewnienia środków na dostosowanie systemów IT i systemów finansowych w związku z reorganizacją i migracją do systemu finansowania opartego na rachunkowości memoriałowej oraz w celu zwiększenia środków udostępnionych na przeprowadzkę do stałej siedziby i jej wyposażenie; zauważa ponadto, że przeniesienia zrealizowano w obrębie tytułu 2 i 3; z niepokojem odnotowuje uwagę Trybunału Obrachunkowego, że sytuacja ta wskazuje na braki w planowaniu budżetowym i wykonaniu budżetu oraz jest sprzeczna z zasadą specyfikacji;

Konflikt interesów i przejrzystość

8. z zadowoleniem przyjmuje fakt, że Trybunał Obrachunkowy przeprowadził audyt mający na celu ocenę strategii i procedur zarządzania konfliktami interesów w czterech europejskich agencjach, w tym w Europejskim Urzędzie ds. Bezpieczeństwa Żywności, a wyniki tego audytu przedstawił w sprawozdaniu specjalnym nr 15/2012;
9. stwierdza z zaniepokojeniem, że zgodnie z ustaleniami Trybunału Obrachunkowego w chwili zakończenia prac w terenie (październik 2011 r.) Urząd nie zarządzał sytuacjami obejmującymi konflikt interesów we właściwy sposób; odnotowuje jednak, że w międzyczasie Urząd opracował już rozwinięte strategie zarządzania konfliktami interesów; jest niemniej jednak zaniepokojony, że te strategie nie dały oczekiwanych rezultatów;
10. z zadowoleniem przyjmuje zorganizowaną w październiku 2012 r. dla wszystkich członków zarządu obowiązkową sesję poświęconą etyce i uczciwości; wzywa zarząd do skutecznego stosowania jego kodeksu postępowania oraz przyjęcia przepisów zapobiegających przypadkom tzw. syndromu drzwi obrotowych oraz wprowadzających dotyczące ich sankcje w celu uniknięcia w przyszłości sytuacji podobnych do tej, jaka miała miejsce w przypadku jednego z byłych przewodniczących zarządu;

11. odnotowuje, że Urząd zaplanował ocenę swojej strategii dotyczącej niezależności na koniec 2013 r. oraz zobowiązał się do rozważenia m.in. możliwości opublikowania wyników postępowań dotyczących przypadków nadużycia zaufania, w tym procedur weryfikacji rzetelności przeglądu naukowego, oraz do poszerzenia i wzmocnienia mandatu jego komitetu ds. konfliktów interesów, przykładowo na podobieństwo mandatu komitetu ds. norm etycznych i zapobiegania konfliktom interesów francuskiej Agencji ds. Bezpieczeństwa Sanitarnego Żywności, Środowiska i Pracy (ANSES); oczekuje, że Urząd poinformuje organ udzielający absolutorium o tej kwestii w miarę możliwości do października 2013 r.;
12. wzywa Urząd do rozpoczęcia zorganizowanego dialogu ze społeczeństwem obywatelskim na temat konfliktu interesów i do zaproszenia zainteresowanych organizacji do otwartej dyskusji problemów będących przedmiotem wspólnego zainteresowania w oparciu o uzgodniony program oraz do powiadomienia organu udzielającego absolutorium o wyniku tych dyskusji co najmniej dwa razy w roku; stwierdza, że Urząd zintensyfikował dialog z zainteresowanymi stronami i społeczeństwem obywatelskim; uważa, że dialog ten powinien zostać zinstytucjonalizowany, a zarząd Urzędu powinien brać go pod uwagę;
13. jest zaniepokojony faktem, że Urząd został skrytykowany za brak przejrzystości w zakresie publikacji rocznych deklaracji o braku konfliktu interesów i za brak szkoleń dotyczących konfliktu interesów; domaga się podjęcia działań w tej kwestii i wzywa Urząd do złożenia sprawozdania organowi udzielającemu absolutorium z podjętych działań; z zadowoleniem przyjmuje fakt opublikowania i udostępnienia na stronie Urzędu wszystkich rocznych deklaracji o braku konfliktu interesów;
14. wzywa Urząd do priorytetowego traktowania kwestii konfliktu interesów z myślą o ochronie własnej wiarygodności i zaufania publicznego w zakresie bezpieczeństwa żywności oraz do wskazania, w miarę możliwości dokładnie i precyzyjnie, jak zamierza wprowadzić najważniejsze zalecenia zawarte w sprawozdaniu Trybunału Obrachunkowego i rezolucji Parlamentu; wzywa Urząd do zajęcia się konfliktami interesów ze szczególną uwagą, w związku z rozpoczęciem procesu zmiany rozporządzenia ustanawiającego, która daje okazję do osiągnięcia najwyższych standardów zarządzania zgodnie z normami Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD), i która pozytywnie wpłynie na strukturę zarządzania Urzędem, jego niezależność i jakość naukową; uważa, że zmiana rozporządzenia ustanawiającego Urząd to wielka szansa, aby rozpocząć radykalne zmiany w Urzędzie, który jest odpowiedzialny za udzielanie obiektywnych porad naukowych na temat bezpieczeństwa żywności i środowiska na szczeblu Unii;
15. stanowczo sugeruje – w celu zapobiegania przenoszeniu się personelu Urzędu bezpośrednio na stanowiska w branży lub powiązanych agencjach lobbingowych, albo odwrotnie – ustanowienie i przestrzeganie odpowiedniego okresu karencji w odniesieniu do konkretnych obszarów działalności, aby uniknąć konfliktu interesów;
16. zwraca uwagę, że po audycie przeprowadzonym przez Trybunał Obrachunkowy i publikacji sprawozdania specjalnego nr 15/2012 Urząd podjął szereg kroków, między innymi:
 - w 2007 r. Urząd wprowadził kompleksowe ramy pozwalające unikać potencjalnych konfliktów interesów i od tego czasu poddawał je regularnym przeglądom i aktualizacjom,
 - w okresie od 2011 r. Urząd wzmocnił te ramy, przyjmując zmienioną strategię dotyczącą niezależności i procesów podejmowania decyzji naukowych, ma jednak wątpliwości co do słuszności zmienionej strategii, zważywszy na liczne przypadki konfliktu interesów ujawnione w 2012 r. przez dwie nadzorujące sytuację organizacje pozarządowe: Corporate Europe Observatory i Earth Open Source; domaga się dalszego poprawienia polityki niezależności Urzędu, w tym przez zakaz powiązań z organizacjami związanymi z branżą,
 - na koniec 2013 r. planowany jest przegląd strategii oraz przepisów wykonawczych Urzędu dotyczących niezależności,
 - w lipcu 2012 r. Urząd wdrożył ramy dostarczone przez Komisję dotyczące etyki i uczciwości oraz zatwierdził szczegółową politykę w zakresie przyjmowania prezentów,
 - w 2012 r. powołano doradcę ds. etyki;

apeluje do Urzędu, by nadal wdrażał zalecenia Trybunału Obrachunkowego w celu unikania konfliktu interesów na różnych szczeblach zarządzania i w strukturach funkcjonowania oraz powiadomił organ udzielający absolutorium o wdrażaniu powyższych strategii i procedur, a także o wszelkich dalszych działaniach związanych z zarządzaniem konfliktami interesów;

17. docenia wysiłki Urzędu idące w kierunku zapobiegania konfliktom interesów i zarządzania nimi; stwierdza jednak, że niezależność i kwalifikacje jego ekspertów zewnętrznych są podawane w wątpliwość przez nadzorujące sytuację organizacje pozarządowe, a nawet przez innych ekspertów od bezpieczeństwa żywności, jak na przykład grupa robocza ekspertów ds. substancji zaburzających funkcjonowanie układu hormonalnego; podkreśla fakt, że w konsekwencji praca Urzędu jest kwestionowana, jak na przykład podczas wspólnych warsztatów JRC-NIEHS w Berlinie w grudniu 2012 r. na temat skutków małych dawek chemikaliów wpływających na układ hormonalny;
18. stwierdza, że zarząd wybrał przewodniczącego na jawnym posiedzeniu; przypomina jednak, że podczas procedury udzielania absolutorium za 2010 r. Parlament wezwał do jawnego głosowania podczas wyboru przewodniczącego zarządu i oczekuje, że jego apel zostanie wysłuchany;
19. zauważa, że wytyczne OECD, na których Trybunał Obrachunkowy oparł swoje prace nad sprawozdaniem specjalnym nr 15/2012 – choć stanowią międzynarodowy punkt odniesienia w tej kwestii – nie zostały opracowane z myślą o agencji i nie spełniają szczegółowych wymogów agencji zdecentralizowanych; z satysfakcją odnosi się do faktu, że Komisja – zgodnie z planem działania dotyczącym działań następczych w związku ze wspólnym podejściem do zdecentralizowanych agencji – zamierza zaproponować wytyczne dotyczące zarządzania konfliktami interesów;
20. podkreśla zobowiązanie Urzędu do rozpoczęcia pierwszej oceny losowo wybranych deklaracji o braku konfliktu interesów w październiku 2012 r. w celu sprawdzenia ich zgodności z nowo przyjętą strategią dotyczącą niezależności i jej przepisami wykonawczymi; stwierdza jednak, że protokoły wciąż wymagają uzupełnienia, co spowodowało opóźnienie oceny; wzywa Urząd do powiadomienia organu udzielającego absolutorium o przyczynach tego opóźnienia i o harmonogramie procedury oceny;
21. z zadowoleniem przyjmuje plany Urzędu dotyczące rozpoczęcia w 2013 r. projektu pilotażowego mającego na celu insourcing części działalności naukowej wykonywanej przez ekspertów zewnętrznych w ramach grup roboczych w dziedzinie produktów regulowanych; stwierdza, że inicjatywa ta rozpocznie się w dziedzinie składników żywności i GMO; zwraca się do Urzędu o dostarczenie organowi udzielającemu absolutorium bardziej szczegółowych informacji na temat dokonanych postępów;
22. z zadowoleniem odnotowuje, że od 2011 r. Urząd wprowadził w swoim rocznym sprawozdaniu z działalności specjalną sekcję opisującą działania podjęte celem wdrożenia strategii dotyczącej niezależności, odpowiadając tym samym częściowo na zalecenie zawarte przez Parlament w jego rezolucji z dnia 23 października 2012 r. w sprawie absolutorium z wykonania budżetu Urzędu za rok budżetowy 2010 ⁽¹⁾;
23. z zadowoleniem stwierdza, że życiorys dyrektora wykonawczego Urzędu, kadry kierowniczej wyższego szczebla i zespołu ekspertów jest teraz dostępny na stronie internetowej Urzędu wraz z ich deklaracjami o braku konfliktu interesów; dostrzega wysiłki Urzędu zmierzające ku większej przejrzystości, ale ciągle jest zdania, że przepisy te powinno się stosować także do wszystkich ekspertów wewnętrznych, jak wskazano na to w procedurze udzielenia absolutorium za rok 2010; rozumie, że prace nad tą kwestią trwają; wzywa Urząd do jak najszybszego poinformowania organu udzielającego absolutorium o postępach w tym zakresie;

Audyt wewnętrzny

24. zauważa, na podstawie informacji przekazanych przez Urząd, że w 2011 r. Służba Audytu Wewnętrznego Komisji przeprowadziła kontrolę wiarygodności dotyczącą planowania operacyjnego i budżetowania, podczas gdy dział audytu wewnętrznego przeprowadził trzy kontrole wiarygodności, a mianowicie kontrolę dotyczącą procesu wyboru członków panelu, specjalny przegląd wkładu ekspertów w opinie naukowe (po konflikcie interesów), jak również tymczasowy przegląd kosztów zadeklarowanych w związku ze stałą siedzibą Urzędu;

⁽¹⁾ Dz.U. L 350 z 20.12.2012, s. 77.

25. z zadowoleniem zauważa, że z określonych w kontroli Służby Audytu Wewnętrznego 11 zaleceń (z których żadne nie było „o zasadniczym znaczeniu”, dwa były „bardzo istotne”, siedem „istotnych”, a dwa „pożądane”), wszystkie zostały przyjęte przez dyrekcję, a pięć spośród sześciu pozostałych „bardzo istotnych” zaleceń zostało wdrożonych i obecnie oczekuje na działania monitorujące ze strony Służby Audytu Wewnętrznego, a wdrożenie ostatniego zalecenia jest w toku; zauważa również, że dział audytu wewnętrznego wysunął jedno „bardzo istotne” zalecenie i dwa „istotne”, a spośród 11 pozostałych „bardzo istotnych” zaleceń pięć zostało wdrożonych, a wdrażanie sześciu jest w toku; odnotowuje, że na wdrożenie nie oczekuje żadne zalecenie „o zasadniczym znaczeniu”;
26. w odniesieniu do pozostałych uwag towarzyszących decyzji w sprawie absolutorium, które mają charakter przekrojowy, odsyła do swojej rezolucji z dnia 17 kwietnia 2013 r. ⁽¹⁾ w sprawie wyników, gospodarowania środkami finansowymi i kontroli agencji.

⁽¹⁾ Teksty przyjęte, P7_TA(2013)0134. (Zob. s. 374 niniejszego Dziennika Urzędowego).